

Lene Bagger
Frank Lisborg
Hanne Villumsen

ALFABETAS GRAMMATIK

ØVEHÆFTE 5

A L F A B E T A

Alfabetas grammatik

Øvehæfte 5

© Alfabetas 2006

Lene Bagger

Frank Lisborg

Hanne Villumsen

1. udgave, 1. oplag 2006

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele heraf er ifølge gældende dansk lov om ophavsret forbudt uden forlaget Alfabetas skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

Forlagsredaktion: Helene Deden

Omslag: kvorning design og kommunikation

Sats: Frk. Frost

Tryk: Aka-print, Århus

ISBN-10: 87-636-0211-3

ISBN-13: 978-87-636-0211-2

Printed in Denmark 2006

www.alfabetaforlag.dk

Alfabetas – et selskab i Bonnier forlagene A/S

Indhold

Adverbial eller adjektiv	5
Gåseøjne / anførselstegn	8
Adverbialers placering	11
Ledsætninger	13
Tror eller synes?	20
Tidsudtryk	22
Verber	29
Adjektiver	33
Talemåder	36
Skift i ordklasser	44

Adverbial eller adjektiv?

Øvelse 1

- Et adjektiv fortæller noget om et navneord eller et pronomen:
eks. Pigen er smuk / huset er stort / et grønt træ / jeg er glad

Nogle adverbier kaldes modaladverbier og fortæller noget om måden, som et verbum udføres på.

eks. Pigen spiser grimt/ langsomt kom han nærmere

- Læs teksten

Det er en **varm** sommerdag. Lige nord for Ålborg kører en **stor blå** vogn mod Sæby. Når den passerer én, kan man **nemt** høre, at bilen har en **kraftig** motor. Den overhaler **behændigt** en svensker i et **skarpt** sving, men bliver **frækt** selv overhalet af en **rød og hvid** sportsvogn. Chaufføren i den blå vogn fortsætter turen og når **hurtigt** frem til Sæby. Sæby er en **fantastisk fin** by med **stolte** søfartstraditioner.

Den **store** vogn møder et trafiklys, som lyser **rødt**, og den bremser **kraftigt** op. Da lyset bliver **grønt**, accelererer den igen og fortsætter sin rejse.

Et par kilometer længere mod nord ligger Bangsbo Strand, hvor der bor **brave** folk. Bilen svinger ind til venstre på Smedevej, og motoren bliver stoppet. En **mager** herre stiger ud. Han kigger sig **nysgerrigt** om efter et **gammelt** fiskerhus, hvor hans oldeforældre engang har boet **trangt** med deres 13 børn. Det er nummer 55, ved han. Og her banker han **forsigtigt** på døren og venter **spændt**. En **ældre** mand i politiuniform åbner døren og spørger **venligt**, hvad han kan hjælpe med. Den **magre** herre forklarer sagen, og betjenten inviterer ham ind. Han er ellers ikke i **godt** humør, men han siger ikke noget om det: Hans datter, Maiken, giver ham problemer og **store** ærgrelser; hun er **stærkt** interesseret i motorsport, og hun elsker at køre

hurtige biler. Hun kører **hurtigt**, og politiet kender hendes **røde** Ford Mustang med **hvidt** tag ganske **godt**. Hun bliver tit stoppet af en **særlig** betjent med et **særligt** ønske om, at hun skal køre **lovligt**. Den betjent er hendes **gamle** far, som 1000 gange **sur** har sagt til hende, at hun skal finde sig en **ordentlig** hobby.

Den gamle betjent bliver drillet af sine kolleger hver eneste dag. De driller ham **godmodigt**, men han bliver alligevel **sur**. Han har **tålmodigt** bedt dem om at holde op med de "sjove" kommentarer. Men de opfatter **langsomt**. "Hva' foregår der her"? siger de, når han vrisser ad dem. Chaufføren af den **blå** vogn havde set huset, som hans oldeforældre engang havde boet i. Han takker **varmt** den **venlige** betjent og kører videre. Han skal for første gang møde sin halvfætter, der bor **hyggeligt** i Strandgade lige nord for havnen. Han hedder Henning.

Henning er en **klog** ung mand fra Frederikshavn, som studerer til journalist i Århus. Han pendler pendler **stædigt** hver dag. Hans studier er **hårde**, og han arbejder **flittigt** for at blive en **god** journalist. Han skriver faktisk også **godt**.

Hennings kæreste har en idé om, at han skal være en **kendt** nyhedsoplæser. Eller en **politisk** kommentator, som **skarpt** analyserer **nye** signaler fra Folketinget.

Henning tænker **beskedent**, at han måske kan få et **interessant** job i TV-byen. Kæresten hedder Maiken. Henning har fortalt i telefonen, at hun er **vild** med biler.

Øvelse 2

- Bestem om de **fede** ord i teksten er et adverbial eller et adjektiv. Sæt dem ind i skemaet

Adverbial	Adjektiv
nemt	varm
behændigt	stor
frækt	blå
hurtigt	kraftig
rødt	skarpt
kraftigt	rød
nysgerrigt	hvid

trangt	fantastisk
forsigtigt	fin
spændt	stolte
venligt	store
stærkt	grønt
hurtigt	brave
godt	mager
lovligt	gammelt
surt	ældre
godmodigt	magre
tålmodigt	godt
langsomt	store
varmt	hurtige
hyggeligt	røde
stædigt	hvidt
flittigt	særlig
godt	særligt
skarpt	gamle
beskedent	ordentlig
	sur
	sjove
	blå
	venlige
	klog
	hårde
	god
	kendt
	politisk
	nye
	interessant
	vild

Gåseøjne / anførselstegn

Øvelse 3

- Man sætter gåseøjne dér, hvor der er *direkte tale* (= et citat)
eks. Dennis sagde: "Åh, jeg er slet ikke på toppen i dag. Jeg har en grim hovedpine".

Martha svarede: "Det var da ikke godt. Du sover vist for lidt, min ven".

Ved direkte tale har man en hovedsætning + en hovedsætning.

Hvis der er *indirekte tale*, så skal man ikke sætte gåseøjne. Den indirekte tale er ikke et præcist citat, men en slags referat af noget tale... Man må gerne ændre lidt, forkorte lidt og fortolke lidt.

Når man laver indirekte tale, bruger man en hovedsætning med en ledsætning, som starter med **at**.

eks. Dennis sagde, **at** han havde det skidt pga. hovedpine.

Martha svarede, **at** det ikke var så godt, og at det måske var, fordi han ikke sov nok.

- Sæt nu gåseøjne de rigtige steder i den lille tekst

En mand går på kro.

Der kom en tyk, skaldet mand gående hen ad landevejen. Manden var både træt og sulten. Han tænkte, at han gerne ville finde en kro. "Jeg ville ønske, at jeg kunne finde et sted at spise ... en kro måske," mumlede han. Han kunne ikke se andet end marker og korn, så han måtte fortsætte med at gå ... "Fy, for Søren, hvor min mave knurrer," sagde han til sig selv. Lige ved et træ mødte han en gammel kone med en stor krum næse. Hun kom trippende den modsatte vej. "Undskyld, men kan De fortælle mig, hvor man kan finde et spisested hér i området?" spurgte

manden. "Jeg er ved at dø af sult og tørst." Han tørrede panden med et lommestørklæde, mens han lænede sig mod træet. Han havde jakken over armen og hatten i hånden. Den gamle kone nikkede og sagde: "prøv at se derhenne, hvor vejen svinger til venstre. Lige efter svinget ligger der en udmærket lille kro med rimelige priser." "Er der mon åbent nu?" spurgte manden. "Jeg håber virkelig, at der ikke er lukket, for så ved jeg ikke, hvad jeg skal gøre."

Den gamle kone svarede, at kroen var åben, og at han skulle prøve kyllingen, de serverede dér. "Ja, jeg synes, at kyllingen på kroen bare er så lækker! Jeg har prøvet næsten alle retterne, men det bedste er nu deres kylling. Kokken laver den virkelig godt. Og så er den også til at betale." Hun var selv gæst på kroen hver lørdag. "Det er synd, at det ikke er lørdag i dag, for så kunne du smage en helt fantastisk menu med alt godt fra havet; fisk, rejer, muslinger, hummer og meget mere." "Nå, det er der jo ikke noget at gøre ved," sagde manden og puttede lommestørklædet i lommen. Kroen ventede, og han gad ikke snakke med konen mere. "Farvel og tak for hjælpen," sagde han. "Farvel," sagde konen og begyndte at trippe hjem mod sin gård.

Lige efter svinget fandt manden kroen og gik glad ind. En tjener med hvid jakke og røde bukser sagde, at han skulle sætte sig ned ved et lille bord ved et vindue. "Værsgo at sætte Dem dér ved vinduet." "Tak.... Er der et sted jeg kan hænge min jakke? Og har De et toilet, så jeg kan vaske hænder" spurgte manden. Tjeneren hjalp ham, og så kunne han sætte sig ved bordet.

"Jeg vil gerne bestille en kylling og et stort glas koldt øl." "Ja, så gerne. Men hvorfor beder De om kylling og ikke om et menukort? Vil De ikke se, hvad kroen ellers serverer?" Manden svarede, at han havde mødt en gammel kone på vejen, og hun havde sagt, at det var smart at vælge kyllingen, for den lavede kokken virkelig godt. "Hende kender jeg godt," sagde tjeneren. "Hun hedder Hønse-Nete, og det er hende, som sælger os kyllingerne til kroen. Hun har en lille gård i nærheden. Hun har en fætter, der hedder Anders Sand. Han leverer varer til os hver lørdag fra Hirtshals fiskerihavn. Fisk, rejer, muslinger osv."

"Nå-nå. Det er den gamle kone, som sælger jer kyllinger," sagde manden. "Kan jeg så stole på, at hun har fortalt mig sandheden? Smager kyllingen godt?" "De kan roligt bestille kylling. Gamle Hønse-Nete har ikke lavet falsk reklame. Det er virkelig vores bedste ret hér på kroen. Men hvis De kommer forbi en lørdag, så har vi altså også en dejlig ret, som hedder "Havets

frugter." "Det må jeg prøve næste gang, jeg kommer forbi. Men kun hvis kyllingen er god." Tjeneren gik ud for at give kokken bestillingen. "Skal han have pommes frites til – eller salat?" spurgte kokken. Tjeneren gik ind og spurgte manden, hvad han foretrak. "Salat", sagde han. "Kunne jeg få en øl, mens jeg venter?" "Ja, selvfølgelig, hr. Nu skal jeg være der." "Mange tak." "Selv tak."

Manden fik sin øl og ventede på maden. Endelig kom den. "Værsgo hr., og jeg håber, det må smage." "1000 tak.." Manden spiste og bad om regningen. "Må jeg betale?" "Naturligvis... øjeblik. Smagte kyllingen Dem?" "Det må jeg sige ja til. En ualmindelig dejlig kylling! Det må De gerne sige videre til kokken." "Dét skal jeg nok. Farvel og tak for besøget." "Farvel."

- Når I er færdige, skal I læse teksten højt i klassen som et skuespil. Man vælger, hvem der skal være fortæller, hvem der skal være manden, den gamle kone, tjeneren og kokken.

Fortælleren skal selvfølgelig læse det meste. De andre skal kun læse dét, der er direkte tale; dét som står inde mellem gåseøjnene.

- Da manden kom uden for kroen, mødte han igen Høns-Nete. De hilste på hinanden og førte en kort samtale. Hvad sagde de til hinanden? Skriv samtalen med både direkte og indirekte tale.

Adverbialers placering

Øvelse 4

- Sæt streg under ledsætningerne. Indsæt adverbialer

Adverbialer med *kursiv* skal placeres i hovedsætningerne, de andre skal indsættes i ledsætningerne.

1. (**omsider**) ^{omsider} Da han nåede frem til sit hjem, havde han rejst i næsten 22 timer.
2. (**ikke**) Turen havde ^{ikke} været ret spændende.
3. (**jo / selvfølgelig**) ^{jo} Eftersom han havde rejst gennem mange lande, ^{selvfølgelig} var han blevet spurgt om sit pas igen og igen.
4. (**desværre**) Mange af toderne og politifolkene havde ^{desværre} været temmelig uhøflige og sure, når de kontrollerede folk.
5. (**altid**) I toget talte han med nogle unge mennesker, og han undrede sig over, ^{altid} at de havde råd til at rejse så meget.
6. (**desuden / overhovedet**) Det undrede ham, ^{desuden} at de unge ^{overhovedet} gad at rejse så meget.
7. (**til tider**) Han havde ^{til tider} svært ved at klare rejser, hvor han var længe væk.
8. (**virkelig**) Han havde et lille hyggeligt hus, ^{virkelig} som han elskede højt.
9. (**aldrig / ikke**) Han kunne ^{aldrig} have klaret at rejse så meget, ^{ikke} hvis han havde haft sit dejlige hus.
10. (**bare / snart**) Hver gang han var trist, så tænkte han på huset, ^{bare} som han skulle hjem til. ^{snart}
11. (**omgående**) Det hjalp ^{omgående} på hans humør.
12. (**some tider / altid**) Han ønskede, ^{some tider altid} at han kunne blive hjemme og slappe af.
13. (**omsider / naturligvis**) Nu lå han ^{omsider} i badekarret, ^{naturligvis} hvilket han havde glædet sig en del til.

14. (**straks**) Hans kone var[✓]gået ud i køkkenet for at lave en god middag.
15. (**jo / nu**) De skulle[✓]fejre, at han[✓]var kommet hjem.
16. (**senere / pludselig / dengang**) Da konen[✓]satte maden foran ham, huskede han[✓], hvorfor dengang han[✓]var begyndt at tage ud på de mange lange rejser.
17. (**nemlig**) Hans kone var[✓]landets værste kok.
18. (**allerede / mon**) Han tænkte[✓]på, hvor han[✓]skulle hen på næste rejse.

Ledsætninger

Øvelse 5

- Lav hovedsætning + ledsætninger ud fra stikordene

Her er de mest almindelige konjunktioner

da, dengang, så længe, når, siden, mens, før, efter at, indtil, fra.....til.....
fordi, selv om, hvis, så (= derfor), end, at, om
hvem, hvad, hvor, hvornår, hvordan, hvor længe, hvilken, hvor mange....

eks. han - skole / vil lære dansk → Han går i skole, fordi han vil lære dansk

1. han - i skole / 6 år gammel →

Han startede i skole, dengang han var 6 år gammel

2. han - ikke - skole / er syg →

Han kommer ikke i skole, fordi han er syg

3. hun vaskede op / færdig med at spise →

Hun vaskede op, da familien var færdig med at spise

4. hun strikkede / så tv (på samme tid) →

Hun strikkede, mens hun så TV

5. hun - sin syge moster / på hospitalet (sidste uge) →

Hun besøgte sin syge moster, da hun var på hospitalet

6. hun - giftede sig - gamle mand / rig →

Hun giftede sig med den gamle mand, fordi han var rig

7. vi - til stranden / godt vejr →

Vi går til stranden, hvis det er godt vejr

8. klassen - vikar / læreren - syg →

Klassen får vikar, når læreren er syg

9. han - ikke flere penge / købt en ny bil →

Selvom han ikke har flere penge, har han købt en ny bil

10. hun - kun - biografen / han betaler billetten →

Hun vil kun i biografen, hvis han betaler billetten

11. da - filmen - slut / Lonnie og Heine - på café →

Da filmen var slut, gik Lonnie og Heine på Café

12. 1994 - han - til Danmark / mødte - sin kone →

I 1994 kom han til Danmark, hvor han mødte sin kone

13. en rejse - Madagaskar / sølvbryllup - næste måned →

De tager en rejse til Madagaskar, fordi de har sølvbryllup i næste måned

14. måske - aflyse - skovtur / dårligt vejr →

Vi skal måske aflyse skovturen, hvis det er dårligt vejr

15. Peter - forkølet / han - uden jakke - regnvejr →

Peter blev forkølet, dengang han gik rundt uden jakke i regnvejr

16. hun - 18 år / fik trillinger →

Da hun var 18 år, fik hun trillinger

17. forældrene - fuldtidsarbejde / barnet - børnehave →

Forældrene fik fuldtidsarbejde, så barent skulle i børnehave

18. køber en sejlbåd / vinder i lotto →

De køber en sejlbåd, hvis de vinder i lotto

19. han - opvasken / hun har lavet mad →

Han tager opvasken, når hun har lavet mad

20. hun - altid - kaffe / han - på besøg →

Hun laver altid kaffe, når han kommer på besøg

21. han - flere penge / vil indrømme →

Han har flere penge, end han vil indrømme

Øvelse 6

• Skriv de to sætninger sammen, så du får en hovedsætning + en ledsætning. Husk reglerne for hvor centraladverbialerne skal stå i ledsætningerne!

1. Morten var sur – han havde ikke nogen penge (fordi)
2. Hans penge slap op den 15. – han prøvede altid at leve fornuftigt (selv om)
3. Pigerne på diskoteket var ikke interesserede i ham – han havde ikke nogen penge (når)
4. Morten vidste [det] godt – han var en kedelig fyr (at)
5. Han havde nogle få interesser – pigerne var ikke interesserede i [dem] (som)
6. De ville ikke se hans samling af kuglepenne – han ville gerne vise dem frem (når)
7. Morten spillede ikke fodbold længere – han havde ikke været særlig god til det (fordi)
8. Måske ville alting blive bedre – han spiste ikke så meget (hvis)
9. Ville hans bumser forsvinde – han ikke spiste søde sager og chips? (når)
10. Morten overvejede: - skulle han også få rettet sin næse hos en plastikkirurg? (om)
11. Men han måtte opgive – det kostede jo alt for mange penge (fordi)
12. Morten var dybt deprimeret – han havde tænkt længe over sin situation (efter at)
13. Hans ungdom forsvandt – han havde hele tiden problemer (mens)
14. Ville han først blive lykkelig – han blev engang pensioneret? (når)
15. Var livet kun endeløse lidelser – man var ikke smuk og rig? (hvis)

Så – en mørk og stormfuld nat havde Morten en urolig drøm. Da han vågnede, sad der en engel på hans sengekant.

• Her er hvad Morten og englen talte om. Omskriv deres direkte tale til indirekte tale. Brug udtryk som:

Morten spurgte, ...

Englen svarede, ...

Morten sagde, ...

Englen fortalte, ...

Morten: Hvem er du?

Englen: Jeg hedder Angelina, og jeg er din skytsengel.

Morten: Du er meget smuk, hvis jeg må have lov til at sige det.

Englen: Tak, men jeg føler mig ikke så fin; mine vinger er våde og tunge pga. regnen.

Hvordan sidder mit hår?

Morten: Ikke godt. Regner det udenfor?

Englen: Vejret er altid dårligt, efter at ozonlaget er blevet ødelagt. Har du ikke bemærket det?

Morten: Jeg er vist for optaget af mig selv... Jeg har en lille horisont, siger mor.

Englen: Det er jo derfor, jeg er her. Vi to har meget at tale om.

Morten: Er du virkelig kommet her for at hjælpe mig?

Englen: Det er desværre mit arbejde. Tror du ikke, at jeg hellere ville have arbejdet for en fyr som Kronprins Frederik? Han er interessant.

Morten: Jeg er ikke rasende interessant, jeg ved det godt. Kan du hjælpe mig?

Englen: Hvad er dine interesser?

Morten: Jeg samler på kuglepenne.

Englen: Er der ikke andre ting, der interesserer dig?

Morten: Jeg kan godt lide folkedans og tysk popmusik. Og computere.

Englen: Pigerne ... er det ikke noget der fanger din interesse en lille smule?

Morten: Hm-hm ... Der er en blondine, som jeg tit ser i byen. Hun hedder Belinda, og hun har meget store blå øjne.

Englen: Taler I sammen?

Morten: Hæ-hæ ... Jeg er genert, og hun ville ikke gide snakke med mig, hvis jeg prøvede..

Englen: Godt så ... Hvad er din plan?

Morten: Altså; internettet er jo en mulighed, hvis man vil finde kærester, og hvis de ikke må opdage, hvordan man egentlig er.

Englen: Har du tænkt over, hvad du vil med dit liv?

Morten: Jeg vil gerne være rig og eje mange ting. Og kuglepenne.

Englen: Har du ikke andre mål?

Morten: Jeg vil også gerne være en ny Casanova.

Englen: Hvad vil du gøre for dine medmennesker?

Morten: Jeg tænker nu mest, at de skal gøre noget for mig. Hvornår går du i gang med at hjælpe mig? Kunne jeg ikke få et par store muskuløse overarme?

- Som du sikkert kan forestille dig, kom der ikke ret meget fornuftigt ud af denne samtale – andet end en grammatikopgave. Englen kedede sig, og efter en halv time forsvandt hun igen. Hun lovede ham, at hun ville kigge nærmere på hans sag, og undskyldte sig med, at hun havde en del papirarbejde, som hun skulle lave. Morten hørte aldrig fra hende igen.

Øvelse 7

- Indsæt den rigtige konjunktion fra kassen

mens at hvad hvor hvornår hvorfor fordi når da efter (at) før
--

1. Tror du, at det bliver hvid jul i år?
2. Zafar skal hen på sprogcenteret, når han har fået fri fra arbejde.
3. Bettina kører bil, mens hendes mand taler i sin mobiltelefon
4. Kristoffer begyndte i 1. klasse, da han var 6 år.
5. Kan du mon fortælle mig, hvad klokken er?
6. Ved du, hvor Hans Henrik bor henne?
7. Ved du hvorfor Palle har fri i dag?
8. Kristoffers venner kalder ham for "Stoffer", fordi det er nemmere end Kristoffer.
9. Willy købte altid basser til kaffen, når besøgte sin mormor.
10. Du skal vaske hænder, før du spiser din basse.
11. Kristoffer vaskede aldrig hænder, efter han havde været på wc. Derfor blev han også kaldt "Gift-Stoffer".
12. Stoffer blev smidt ud af skolen, fordi han lavede ballade.
13. Stoffer kom i fængsel, efter at han havde begået 3 røverier.
14. Stoffer døde som 25-årig, fordi han under et flugtforsøg kørte ind i et træ.
15. Han mistede kontrollen med bilen, da han talte i telefon mens han kørte
16. Stoffers mor, Ulla, græd, da politiet fortalte, at han var død.
17. "Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre uden min lille dreng", græd Ulla.
18. "Jeg skulle have talt med drengen, før det gik så skævt for ham".

- Indsæt det rigtige ord fra kassen

end	som om	selv om	hvis	så (at)
------------	---------------	----------------	-------------	----------------

1. Peter vil købe en ny bil, selv om han er en fattiglus.
2. Tit tænkte Peter: " hvis jeg bare kunne vinde i lotto. Så kunne jeg købe en Porsche.
3. Han begynder at tage meget overarbejde, så han kan spare op til en bil.
4. Han glæder sig, som om han var en lille dreng, der ventede på juleaften.
5. Han køber også en lottokupon hver mandag, så han kan leve i håbet til lørdag aften kl. 17.55
6. Men kl.18 sidder Peter og føler sig fattigere, end han gjorde dagen før.
7. En morgen vågner Peter og tænker: "Jeg vinder nok aldrig i lotto, men jeg kan da bare leve, som om jeg havde penge nok".
8. Dagen efter går Peter i banken. Han vil have et lån, så han kan købe en bil.
9. Nu vil han bare have en bil selv om det ikke kan blive en Porsche eller en Ferrari.
10. Han tænker: "Jeg vil hellere køre i en dårlig bil, end jeg vil sidde og svede i en dødssyg bus."
11. Men banken nægter at låne ham penge, selv om han har fast arbejde og en o.k. løn.
12. Peter tænker, at han må finde på noget, hvis han skal få fat i en bil. Han kunne jo prøve at finde en rig kvinde, så hun kan købe ham en lækker bil.

Tror eller synes?

Øvelse 8

- Indsæt den rigtige konjunktion fra kassen

Lav svar som består af hovedsætning med tror eller synes, efterfulgt af en ledsætning.

eks. Hvad hedder dronning Margrethes yngste søster?

Jeg **tror**, (at) hun hedder Anne-Marie

1. Er prinsesse Mary smuk, grim eller almindelig?

Jeg **synes hun er smuk**

2. Hvordan er vejret i dag?

Jeg synes det er koldt og trist

3. Hvordan går det med at lære dansk?

Jeg synes det går nogenlunde

4. Hvad hedder Danmarks næststørste by?

Jeg tror den hedder Århus

5. Hvilken farve er flottest?

Jeg synes at blå flottest

6. Hvor ligger Højer?

Jeg tror det ligger i Sønderjylland

7. Hvad bruger man et vaterpas til?

Jeg tror man bruger det til at finde vandret og lodret

8. Er det dyrt eller billigt at leve i Danmark?

Jeg synes det er lidt dyrt

9. Hvad hedder verdens bedste film?

Jeg synes det er "Gladiator"

10. Hvilken film har været den dyreste at producere?

Jeg tror det er "Titanic"

11. Cirka hvornår blev Danmark et kristent land?

Jeg tror det var ca. år 1000 e.Kr.

12. Hvorfor blev Danmark et kristent land?

Jeg tror det var blevet moderne og praktisk

13. Hvilken film var Hitlers yndlingsfilm?

Jeg tror det var King Kong

14. Er det dyrt at rejse til Grønland?

Jeg synes det er dyrt (har prøvet) Jeg tror det er dyrt (har aldrig prøvet)

Tidsudtryk

Øvelse 9

- Læs historien og omskriv de **fede sætninger** med almindelige tidsudtryk som fx *på dagen / 2 år tidligere/ dagen før/ en uge efter/ en time senere/ straks efter....* Udgangspunktet i historien er Den 3.december 1919

Nu skal du høre historien om hvad der skete med min farfars bror, Peter.

Den 3. december 1919 sejlede Peter fra byen Frederikshavn med skibet "S/S Birgitta".

Han kom ikke levende tilbage.

En sand historie

I 1919 var min farfar 15 år gammel. Han hed Henry og kom fra en lille landsby, Bangsbo Strand, ved Frederikshavn i Nordjylland. Næsten alle mændene i hans familie var fiskere eller sømænd. Han havde 11 søskende og et par adoptivsøskende. Han var især glad for sin storebror, Peter.

Peter var begyndt at fiske i 1915, **men i 1918 havde han mødt en svensk kaptajn, som spurgte, om Peter havde lyst til at være sømand på et skib, der hed "Birgitta".**

men 3 år senere havde han mødt en svensk kaptajn, som spurgte, om Peter havde lyst til at være sømand på et skib, der hed "Birgitta".

Peter var lidt træt af fiskeriet, og han sagde ja tak til kaptajnen. De første rejser gik godt. Skibet sejlede til Island, Norge, Sverige, Grønland og Finland med forskellige ting i lasten. De sejlede mest med tømmer.

Den 3. december 1919 var afrejsedagen; Peter skulle af sted på en rejse til Vaasa i Finland, hvor man skulle hente noget tømmer og bringe det til Esbjerg i Vestjylland. **Den 1. december havde han en mærkelig drøm:**

2 nætter før afrejsen havde han en mærkelig drøm:

Han drømte, at han var på havet og at himlen var brun. Der var ingen lyde og ingen vind. Men han så et sort skib med gule og sorte flag. Det sejlede hen imod dem, selvom der ikke var nogen vind.

Den 2. december fortalte han Henry om drømmen og tænkte, at det nok var et ondt varsel.

Næste dag fortalte han Henry om drømmen og tænkte, at det nok var et ondt varsel.

Den 3. december sejlede "Birgitta", og alle tænkte, at Peter nok kunne være hjemme til jul.

På dagen sejlede "Birgitta", og alle tænkte at Peter nok kunne være hjemme til jul.

Den 17. december om natten kl. 4 vågnede Henry.

2 uger efter afrejsedagen kl. 4 vågnede Henry.

Der var en mærkelig atmosfære i rummet. Han mærkede en kold våd hånd på sin kind. Da han åbnede øjnene, så han Peter, som stod og lænede sig ind over sengen og kiggede på ham og holdt hånden frem. Henry blev først glad og tænkte, at Peter var hjemme igen. Men da han havde været vågen i et par sekunder, så han, at der var noget galt. Peters øjne var meget

triste, og der løb vand fra hans hat, ansigt og tøj. Det dryppede ned på Henrys ansigt. Peters mund sagde "farvel", men der kom ingen lyd. Henry rakte sin hånd frem mod Peter, men han forsvandt, ligesom når man slukker en lampe, og mørket kommer og tager lysets plads.

Så vidste Henry, at hans bror var død. Det vidste deres mor også, for **Klokken ti minutter over 4 faldt et fotografi af Peter på gulvet inde i hendes soveværelse, og det gik i stykker. 10 minutter senere faldt et fotografi af Peter på gulvet inde i hendes soveværelse, og det gik i stykker.**

Moren vågnede forskrækket og så billedet på gulvet..

Den 18. december om morgenen vidste hele familien, at Peter var død.

Næste morgen vidste hele familien, at Peter var død.

Men det var først den 20. december, der kom et telegram fra de svenske myndigheder.

Men det var først 2 dage senere, at der kom et telegram fra de svenske myndigheder.

Der stod, at "Birgitta" var kæntræt i en storm i Den Botniske Bugt. Man havde fundet det med bunden i vejret tæt på den svenske kyst. Man fandt også de fleste af folkene fra besætningen ... alle var døde. Man overlever ikke ret længe i havet på den årstid. **Der havde været et andet skib, som havde set nødraketter d. 17. december klokken 4 om natten, og det sejlede derhen for at hjælpe, men man var nået frem til "Birgitta" kl. 8 – alt for sent.**

Der havde været et andet skib, som havde set nødraketter d. 17. december kl. 4 om natten – præcis på det tidspunkt, hvor Peter havde vist sig i Henrys soveværelse, og det sejlede derhen for at hjælpe, men man nåede frem til "Birgitta" 4 timere senere – alt for sent.

Peter blev transporteret med et skib hjem til Bangsbo Strand, og dér blev han begravet den 3. januar 1920.

Peter blev transporteret med et skib hjem til Bangsbo Strand, og der blev han begravet. Det var 1 måned efter den dag han var rejst.

Øvelse 10

- Indsæt de forskellige hændelser i en kronologisk rækkefølge på en tidslinje – og giv alle disse hændelser en tidsangivelse: dvs. en dato + evt. et klokkeslæt

Det var den 12. august 1985. Jeg rejste fra Edinburgh mod København. En god ven i Skotland var blevet gift. Det var Shirley, som havde sendt mig en invitation midt i juli, og jeg havde straks svaret ja tak.

Jeg var nu på færgen fra Newcastle til Esbjerg. Jeg havde været hjemmefra en uge og var på vej tilbage fra bryllupsfesten til min lejlighed på Vesterbro. På færgen mødte jeg en sympatisk amerikaner, Glenn. Han havde planlagt, at han skulle bruge en uges tid på at se København, og jeg tilbød ham at låne et værelse hos mig. Vi ankom dagen efter vores møde.

Glenns planer blev ændret; han havde det godt i København. Han var en god kammerat, som også var spændende at snakke med: Vi diskuterede fx, hvordan vi kunne købe en yacht og leve af at sejle med turister i Caribien. Det kunne vi godt tænke os.

Glenn brugte Vesterbro som en base for ture ud i Europa. 2 uger efter vi var ankommet fra Skotland, startede han på sin første ekspedition; den gik til Ungarn. Dér besøgte han mine venner, Csaba og Janos i 10 dage.

I starten af oktober tog han en tur til Grækenland.

En lørdag eftermiddag ringede han til mig og fortalte, at jeg kunne få arbejde på en sejlbåd,

hvis jeg kunne være parat på båden onsdagen efter. Det var onsdag d. 25/10. Jeg forklarede, at jeg umuligt kunne nå det.

Jeg havde lejlighed, en hund, et arbejde og ikke ret mange penge. Det skulle Glenn sige til skipperen på sejlbåden. Jeg regnede ikke med at høre mere til dén sag, men næste aften ringede skipperen; han havde hørt, at jeg ikke kunne nå det til onsdag..... hvor lang tid skulle jeg bruge?

Jeg bad ham ringe igen mandag aften... så kunne jeg fortælle ham det. Jeg skulle først tale med min chef og en masse andre personer. Der var mange ting at ordne og organisere.

Næste morgen kl. 8 ringede jeg til min chef og fik lov til at stoppe straks. 3 timer efter havde jeg et møde med min bank og fik en kassekredit på 30.000 kr. Kl. 12 havde jeg fundet en familie ved navn Rüsenbusck, som kunne overtage min hund samme aften. Det var den perfekte familie; de havde haft en hund af samme race, og den var død præcis 4 måneder før. De savnede desperat en hund, og de boede i et kæmpe hus med en kæmpe have i Svendborg. Min hund ville simpelthen få et liv som en konge.

Senere på dagen fandt jeg en fyr, som ville leje min lejlighed, og jeg ekspresbestilte et nyt pas hos politiet. De lovede mig, at jeg ville have det senest næste dag med morgenposten. Jeg var meget tilfreds med den måde, tingene gik på. Der var kun gået 2 døgn, siden Glenn havde ringet og fortalt mig om hyren. Og nu var jeg næsten parat. Jeg brugte aftenen på at tænke over, hvad man skal bruge på sådan en rejse. Familien Rüsenbusck hentede hunden. Han kiggede på mig ud ad bagruden, da den kørte væk. Uha.

Da skipperen ringede mandag ved middagstid, kunne jeg fortælle, at det hele var o.k. ... jeg manglede bare at flyve ned og møde ham.

Vi aftalte, at jeg skulle flyve til Athen og videre til Kálamata på Pelopones. Så ville Francis (som skipperen hed) hente mig og køre mig til båden. Efter samtalen tog jeg til byen og køb-

te billetterne. Der røg allerede det første par tusinde kr. fra kreditkontoen. Samme eftermiddag kl. 16 talte jeg igen med Francis og informerede ham om ankomsttidspunktet. Det ville blive næste dag kl. 17.20 .

Så fik jeg travlt med at sige farvel til alle. Jeg anede ikke, hvornår jeg kom hjem igen. Det kom an på, hvordan det hele gik....måske emigrerede jeg....eller måske var jeg tilbage før jul. Det var meningen, at jeg skulle møde Glenn på Mallorca den 1/12 foran posthuset kl. 18.00. Sådan gik det nu ikke, men det er en anden historie.

Den 24.10 1985 mødtes jeg med Francis i Kálamatas lufthavn. Vi kørte til den lille havneby Pilos, hvor vi spiste aftensmad på en beskeden restaurant. Næste morgen kl. 6 sejlede vi af sted mod Frankrig i en lille storm. Mig og Francis. Det tog os 1 måned og 1 dag at nå Antibes i Frankrig. Vi havde nogle problemer på vejen og lå længe i havnen i Messina på Sicilien. Men det er også en anden historie.

1. Hvornår rejste fortælleren til Skotland? 5/8 '85
2. Hvilken dag kom fortælleren og Glenn til København? 13/8 '85
3. Ca. hvornår havde Glenn planlagt, at han ville rejse fra København? 20/8 '85
4. Hvornår var Glenn i Ungarn? Fra ? til ? 27/8 - 6/9 '85
5. Hvilken dato ringede Glenn fra Grækenland? lørdag d. 21/10 '85
6. Hvornår ringede skipperen første gang? søndag d. 22/10 aften
7. Hvilken dag og tid var det, da fortælleren fik sin kassekredit? madag 23/10 kl. 11
8. Hvornår døde familien Rösenbuscks gamle hund? 23/6 '85
9. Hvilken dag lovede politiet, at passet ville komme? 24/10 '85 morgen
10. Hvornår (dato+tid) fik Francis informationer om fortællerens ankomst til Grækenland? _____
11. Hvilken dag ankommer fortælleren til Grækenland? 23/6 kl. 16

12. Hvornår ankommer båden til Frankrig? 26/11 '85

13. Hvilken hændelse i denne historie er den tidligste? Fam. Rüsenbuscks hunds død 23/6 '85

• Tegn en tidslinje. Helt til venstre plotter du **den tidligste dato / hændelse** ind.....og længst til højre plotter du ankomsten til Antibes ind. Og så alle de andre tidspunkter og hændelser.

Fam. Rüsenbuscks hund dør	23/6
Invitation fra Shirley	medio juli
Afrejse til Scotland	5/8
Rejse fra Scotland/møder Glenn	12/8
Hjemkomst til København	13/8
Glen oprindelige plan for at rejse væk fra København	20/8
Glen 1. ekspedition starter (til Ungarn)	27/8
Glenn tilbage til København	6/9
Lørdag eftermiddag: Glenn ringer fra Grækenland	21/10 (lør)
Francis ringer 1. gang	22/10 (søn)
Alt organiseres	23/10 (man)
Fortællerens ankomst til Grækenland	24/10 (tir)
Fortælleren sejler fra Grækenland	25/10 (ons)
Ankomst til Antibes i Frankrig	26/11

Verber

Øvelse 11

- Vælg det modalverb, der passer bedst, og indsæt det i sætningerne herunder i den rigtige tid.

at skulle	at ville	at kunne	at måtte	at turde	at burde
-----------	----------	----------	----------	----------	----------

1. Da jeg var 3 år kunne jeg ikke sige "r".
2. Jeg skal til tandlægen i dag; det er frygteligt... jeg før næsten ikke.
3. Hans og Grethe ville gerne have boet i en stor by, men det kunne ikke lade sig gøre. Så må de vente til de flytter hjemmefra.
4. Vi skulle til Tønder sidste måned. Min kone ville absolut se den smukke gamle by. Jeg mener, at alle mennesker bør kende deres eget land.
5. Ved du hvad ... jeg kan ikke finde rundt i København.....men det skal man kunne for at være taxachauffør.
6. Man bør behandle andre mennesker som man gerne selv vil behandles.
7. Min søn ville gerne se Dracula i tv i går aftes, men det måtte han ikke.
8. Hun har altid gerne villet se pyramiderne i Ægypten.
9. Læreren siger, at man skal lave hjemmearbejde hver dag, men jeg kan ikke finde tiden til det, selv om jeg meget gerne ville.

10. Jeg har aldrig turdet synge for folk....men på den anden side; jeg har aldrig kunnet frembringe én eneste ren tone.
11. Lægen fortalte den tykke mand, at han skal dyrke noget mere motion. Han skal også stoppe med at spise wienerbrød.
12. Jeg skulle altid gå i min storebrors gamle tøj. Det kunne jeg ikke lide.
13. Engang gik jeg op på 5-meter-vippen i svømmehallen, men jeg turde ikke springe.
14. Jeg har fået nyt arbejde. Jeg møder kl. 5.00 om morgenen. Jeg har aldrig skullet møde så tidligt før. Jeg håber, at jeg kan vænne mig til det.
15. Neeejjjj Birgitte!! Nu må jeg altså spørge dig: Hvor har du dog købt den yndige badering.....og hvad kan sådan én mon koste?
16. Håndværkeren ringede og sagde, at han ikke kunne komme i denne uge. Men næste uge var det bedre; han ville helst komme tirsdag eller onsdag. Jeg svarede, at jeg måtte tjekke i min kalender først. Så skulle jeg nok ringe tilbage med en dato. "Så kan jeg desværre ikke love, at jeg har tid i den uge", sagde han irriteret. Nå; så sagde jeg, at hvis han ville have ordren, så måtte han vente på min dato. Men det ville han selvfølgelig ikke.
17. Du kan ikke være bekendt at kalde ham "Nasseprins".
18. Det skal blive godt at komme 3 uger til Tonga.
19. Valdemar er ikke på arbejde i dag... det må være fordi han er syg eller sådan noget.
20. Tror du, han er syg igen?? Nej... det kan sgu ikke være rigtigt.
21. Du behøver ikke være nervøs for eksamen. Det skal nok gå.

Verbets tider

Øvelse 12

- Sæt den rigtig tid af verbet ind

Willy (**rejse**) rejste til Sicilien sidste uge. Han (**tage**) tog et fly fra Kastrup Lufthavn. Han (**komme**) kommer hjem i næste uge. Det er første gang, at Willy (**at være**) er i Italien.

Willy (**have**) har haft lyst til (**se**) at se Sicilien i mange år. Men han (**vente**) ventede til han (**have råd**) havde råd til (**leje**) at leje et lækkert hus ved kysten. Han ville også (**leje**) leje en god bil, så han kunne (**køre**) køre rundt på den smukke ø.

Willy (**være**) er vild med historier om mafiaen, og før han (**tage af sted**) tog afsted, (**fortælle**) fortalte han tit alle sine venner, at han meget gerne (**ville**) ville besøge den lille by, Corleone, som er en berømt mafia-by.

Willy (**gå til**) gik til italiensk på aftenskole for (**lære**) at lære italiensk før han rejste.

Han (**synes**) synes det er et flot sprog, og han (**bruge**) har brugt mange timer på (**øve**) at øve sig. Han (**være**) er faktisk meget god til det, og han (**kunne**) kan sige mange ting; han kan (**spørge**) spørge om vej, (**bestille**) bestille kaffe og mad på en restaurant. Og han kan (**fløjte**) fløjte på italiensk.

Man (**lave**) laver fantastisk god mad på Sicilien, (**mene**) mener

Willy. Han (**overveje**) overvejer at købe et lille hus på kysten... måske. Hvis han (**få**) får råd til det engang. Han (**tjekke**) tjekkede priserne sidste måned på inter-

nettet, og han **(opdage)** opdagede at det ikke **(koste)** koster så meget **(købe)** at købe et lille hus. Man kan **(få)** få meget for en halv million kr. Willy **(kontakte)** kontaktede en ejendomsmægler for 3 måneder siden. Han ville **(høre)** høre hvad hans lille lejlighed **(være)** vær værd. Han **(ville)** vil nok **(sælge)** sælge den og **(bruge)** bruge pengene på et sted på Sicilien, når han **(blive)** bliver pensionist. Willy **(hade)** hader klimaet i Danmark. Han **(elske)** elsker sol og varme. Sidste år **(få)** fik han en depression, fordi vinteren **(være)** var så lang og mørk. Han **(bo)** bor i Nakskov nede på Lolland, og dér **(have)** har han det faktisk godt. Men hver vinter **(gå)** går det dårligt for ham. Alt **(blive)** bliver så svært når det **(være)** er koldt og mørkt.

Willy **(ville)** vil/ville gerne **(eje)** eje en lille båd og **(fiske)** fiske lidt, når han **(flytte)** flytter derned. Og maden og vinen **(smage)** smager helt fantastisk på Sicilien...han **(læse)** har læst det i en bog og **(se)** set det i tv.

Nå, men nu **(være)** er han dernede for at undersøge om det virkelig **(være)** er rigtigt. **(Skulle)** skal han **(købe)** købe et hus på Sicilien eller hvad?

Han vil sikkert **(tænke)** tænke over det i et par dage og **(bestemme)** bestemme sig til hvad han **(skulle)** skal gøre. Jeg tror personligt, at han **(investere)** investerer i en ejendom ved Trapani, som **(ligge)** ligger på Siciliens vestkyst. Dér **(være)** er priserne endnu utroligt lave.

Adjektiver

Øvelse 13

- Vælg den rigtige form af ordene i parenteserne

"Dumpe"

For nogle år siden var der en **(stor)** stor mand, der **(have)** havde en fiskerbåd i **(by)** byen Frederikshavn.

(Mand) manden hed "Dumpe", men det var ikke hans **(rigtig)** rigtige navn. Han var meget **(høj)** høj og **(tung)** tung og faktisk ret **(grim)** grim. Dumpe lignede mest et **(stor)** **(gammel)** stort gammelt skab med et **(lille)** lille **(firkantet / firkantede)** firkantet hoved ovenpå. Begge hans **(øre)**

ører var **(enorm)** enorme og lysende **(rød / rødt / røde)** Røde

Men det, som var **(mærkelig)** mærkeligt var, at han **(have)** havde

en fantastisk **(smuk)** smuk kone. Når man så dem sammen, **(være)** var

det **(svær)** svært at tro, at de var gift. En **(fin)** fin forårsdag

havde min ven Robert og jeg **(aftale)** aftalt at besøge Dumpe på hans båd. Vi havde

(love) lovet at hjælpe han med **(motor)** motoren som lavede **(problem)**

problemer for ham. Robert var hans kones lillebrors **(gammel)** gamle ven

fra teknisk **(skole / skolen)** skole i Frederikshavn.

Første gang jeg **(se)** så Dumpe, stod han og **(arbejde)** arbejdede med en

lanterne, som ikke fungerede **(god)** godt. Han var **(bygge)** bygget

af papkasser af forskellig størrelse...sådan så det i alt fald ud.

Han stod med ryggen til og de 2 **(kraftig)** kraftige arme og skuldre var **(løfte)** løftet

helt op ved ørene. Han havde **(kort)** korte bukser på, og jeg kunne ikke undgå **(se)** at se at **(sin/ sit/ hans)** ene **(ben)** ben havde en **(sær)** sær lilla farve. Han hørte, at han ikke var alene, og han **(dreje)** drejede sit papkassehoved rundt og **(glo)** gloede på os.

Fantastisk!: Det ene øje var **(lyseblå)** lyseblåt og det andet var **(mørkebrun)** mørkebrunt og det kiggede op i **(luft)** luften. Det blå kiggede på mig og Robert og blinkede **(venlig)** venligt. Det var et **(klog)** klogt og **(stærk)** stærkt blik selv om det kun var i "mono". Men det **(mørkebrun)** mørkebrune øje **(forvirre)** forvirrede mig lidt.

Det kunne Dumpe godt **(se)** se. "Det er et glasøje", sagde han. "Det **(følge)** følger ikke det andet øje. Jeg ved godt, at det har en **(forkert)** forkert farve, men det er da o.k. Jeg **(arve)** arvede det fra min fætter, som var **(bager / bagere)** bager i Nakskov". Jeg kom til at kigge på **(sit / hans)** (lilla) lilla ben igen. Lige over **(knæ)** knæet løb en **(mørk)** mørk **(ujævn)** ujævn linje, som var godt 3-4 cm **(bred.)** bred. "Ja, du kigger nok på mine **(utrolig)** utroligt velformede **(ben)** ben. Hvis du og Robert **(have)** har 10 minutter, så skal jeg fortælle **(dig / jer)** jer, hvordan mit højre ben **(få)** fik sin specielle farve". Den historie gad vi godt **(lytte)** lytte til.

Dumpe fortalte, at han engang var i gang med at fiske "flade" i en bugt på kysten. Det blæste efterhånden **(slem)** slemt, og bølgerne var **(begynde)** begyndt at blive ret **(høj)** høje. Han var alene og **(bestemme)** bestemte at kaste anker i bugten og vente på bedre vejr. Han **(smide)** smed sit ene anker, men mærkede, at det ikke var nok ... hjælpeankeret skulle også **(smide)** smides. Han lagde **(den / det / de)** det i gummibåden med ca. 15 meter ankerkæde. Så satte han **(ham/ sig)** (ned / nede) sig ned i gummibåden og begyndte at ro mod det sted, hvor hjælpeankeret

skulle smides. Men før han **(nå) nåede** at smide ankeret **(ud/ ude) ud**, skete der dét, at ankeret tippede ud over gummibådens kant, og det **(synke) sank** **(hurtig) hurtigt** mod bunden. Kæden løb hen over Dumpes lår og savede (den/ det / de) **det** over; benet **(falde) faldt** i vandet og han måtte fiske **(den / det / de) det** op igen. Han **(binde) bandt** et stykke snor om **(ben / benet) benet**, så han ikke **(skal / skulle) skulle** for bløde. Så roede han ind til stranden og fik kontakt til **(en mand / manden) en mand**, som gik tur på **(en strand/ stranden) stranden** med **(sin / hans) sin** hund. Benet blev **(sy) syet** på igen, men det blev aldrig helt **(flot / flotte) flot**.

Jeg har mange gange **(tænke) tænkt** på, at jeg skulle have **(spørge) spurgt** ham om hans tænder: Havde han også arvet **(dem / de) dem** fra min kærestes onkel, bagermester Svendsen i Nakskov?

Talemåder

Øvelse 14

- Vælg og understreg den sætning som forklarer talemåden bedst

1. Han er noget ved musikken =	Han er musiker
han arbejder på en radiokanal
<u>han er en vigtig person med magt</u>
2. Han får en lang næse =	Han lyver
han bliver forbavset
<u>han bliver snydt</u>
3. Det kører i olie =	<u>Det går fantastisk godt</u>
det er svært
det er en dum situation
4. Hun tager ham ved næsen =	Hun vil gerne pudse hans næse
hun hjælper ham med at smøre madpakke
<u>hun snyder ham</u>
5. Han har skudt papegøjen =	Han er dårlig til at gå på jagt
<u>han har været meget heldig</u>
han har været ond ved sin kone

6. Det sælger ingen billetter =
Det er en dårlig forretning
det er gratis
det er ikke interessant
7. Hun har pip i låget =
Hun er vild med fugle
hun er skør
hun har en sjov måde at snakke på
8. Hun fik en prop =
Hun blev rigtig vred
hun fødte en tyk baby
hun fik en dårlig gave
9. Han fik ørerne i maskinen =
Han fik et høreapparat
han havde store ører
han fik ballade
10. Hun får sparket =
Hun bliver fyret
hun går til fodbold
hun får en parkeringsbøde
11. Han ryger som en skorsten =
Han ryger pibe
han ryger rigtig meget
han ryger kun udenfor
12. Det er en storm i et glas vand =
Det er et problem, som man overdriver
det er et lokalt, lille problem
der er meget brus i vandet

13. De er kommet på den grønne gren =
De er flyttet ud på landet
de er nærige
de er blevet rige
14. Han er helt rundt på gulvet =
Han er helt forvirret
han danser godt
han arbejder i cirkus
15. Hun er høj i hatten =
Hun ser højere ud, end hun faktisk er
hun har et langt ansigt
hun er snobbet og arrogant
16. Klap lige hesten =
Du skal være sød ved dyrene
giv mig en tikrone
tag det roligt
17. Han tabte hovedet =
Han døde pludseligt
han mistede kontrollen over sig selv
han dumpede til eksamen
18. De lever som hund og kat =
De er aldrig enige om noget og skændes altid
de er dårligt organiseret
de spiser meget dåsemad
19. Jeg har en høne at plukke med dig =
Jeg vil gerne hjælpe dig med madlavningen
jeg skal tale med dig om noget du har gjort forkert
jeg vil gerne låne penge af dig

20. Han har ild i røven = Han har meget energi
han har kraftig feber
han kører hurtigt
21. Du må sluge kamelen = Du må ikke sige nej til noget mad uden at smage på det først
det er bedst at klare et stort problem hurtigt og effektivt
du bliver nødt til acceptere en dårlig ting
22. Hun købte katten i sækken = Hun købte noget uden at sige det til nogen
hun køber usund mad
hun køber noget uden at være sikker på kvaliteten
23. Der er ugler i mosen = Der er noget galt ved denne hér situation
det er flot natur hér
det er et uhyggeligt sted
24. Han har ikke en kinamands chance = Han er gift
han er ekstra heldig
han har meget dårlige chancer
25. Der er ingen ko på isen = Det er ikke noget problem
byen er meget stille i dag
der er ikke så god plads

26. De slår kludene sammen =
De er ikke søde ved hinanden
de flytter sammen
de hjælper hinanden med husarbejde
27. Han slår ham til lirekassemand =
Han slår ham en lille smule
han slår ham til invalid
han vinder over ham i en sportskonkurrence
28. Lokummet brænder =
Nu går det helt galt
nu fjerner vi problemet
her er meget varmt...kan vi åbne et vindue?
29. Han er ikke bleg for (fx at arbejde) =
Han er ikke bange for at arbejde
han har et udendørsarbejde
han vil ikke have et hvidt arbejde
30. Han er blank =
Han er ny på arbejdspladsen
han ved ingenting
han har lige pudset næse
31. Hun er blåøjet =
Hun er nordeuropæer
hun er naiv
hun kommer fra en fin familie
32. Han har lavet en bøf =
Han har gjort noget dumt
han har god fantasi
han har fået nyt arbejde

33. Nu falder der brænde ned = Nu kommer der en skideballe
nu har vi endelig fri
det stormer i dag
34. Han får kolde fødder = Han har dårligt blodomløb
han bliver nervøs og fortryder, at han
deltager
han er jaloux
35. Han får ikke en bønne = Han får aldrig børn
han får slet ingenting
han spiser ikke grøntsager
36. Hun presser citronen = Hun lever sundt
hun er stærk
hun udnytter situationen maksimalt
37. Hun brænder broerne bag sig = Hun er kriminel
hun har problemer med sit temperament
hun siger og gør ting, som ødelægger
hendes forhold til folk
38. Hun snakker op ad døre og ned ad vægge = Hun snakker altid om rengøring
hun snakker meget
hun vil male lejligheden

39. Han fik røven på komedie =
Han fik en god plads i biografen
han blev straffet
han arbejdede rigtig hårdt
40. Hun stikker fingeren i jorden =
Hun arbejder på en kirkegård
hun undersøger situationen
hun laver havearbejde
41. Han går i bro over det =
Han bliver bange for det
han flytter til en anden landsdel; fx Fyn
han reagerer voldsomt på det
42. Hun har lange fingre =
Hun stjæler
hun er god med planter
hun er dygtig til håndarbejde
43. Hun går i seng med hønsene =
Hun elsker dyr
hun hader at sove alene
hun går tidligt i seng
44. Han har is i maven =
Han er uvenlig mod alle
han fryser
han går ikke i panik
45. Han har 10 tommelfingre =
Han er klodset
han har store hænder
han er stærk

46. Han har en skrue løs = Han er en god mekaniker
han er tosset
han er ikke i fagforening
47. Han har mange bolde i luften = Han arbejder med mange ting på én gang
han er vild med sport
han er sjov og spændende
48. Hun snakker, fordi hun har en mund = Hun kan tale mange sprog
hun taler uden at tænke
hun taler højt og tydeligt
49. Han brænder sit lys i begge ender = Han har problemer med at se i mørke
han bruger sine ressourcer meget hurtigt
han får en grundig lægeundersøgelse
50. Det er langt ude = Det er bare dejligt
det er rigtig langt væk
det er utroligt og mærkeligt

Skift i ordklasser

Øvelse 15

- Vær bevidst om hvilke ordklasser du skifter imellem

1. Hun er en ærlig person. **Ærlighed** er meget vigtig for hende.
2. Han elsker at være ung. Han elsker **ungdommelighed**.
3. Hun var fortvivlet. Hun følte en stor **fortvivlelse**.
4. Troels var meget træt. Han følte **træthed** i hele sin krop.
5. Georg var fascineret af rigdom, men han var slet ikke **rig**.
6. Frode skulle betale 4 gange om året, men han var bagud med **betalingen** for 1. kvartal.
7. Hans bekymrer sig altid over noget. Han har mange **bekymringer**.
8. Janus er en vild krabat. Han har meget **vildskab** i kroppen.
9. Onkel Joakim er fantastisk nærig. En af hans værste egenskaber er faktisk **nærighed**.
10. Han elsker at svømme. **Svømning** er hans yndlings sport.
11. Kurt er en dygtig murer....han er meget dygtig til at **mure**.

12. Asger er god til at male, men han er jo også uddannet som maler.
13. Niels føler stor beundring over for astronauter. Han beundrer dem meget.
14. Bilen punkterede i går. Det er irriterende med sådan en punktering.
15. Dette er et demokratisk land. Vi har haft demokrati siden 1849.
16. Hun døde, fordi hun var syg, men det var ikke en alvorlig sygdom.
17. Generalen gav ordre til at angribe, og hæren lavede et voldsomt angreb om morgenen.
18. Han vil gerne syng noget for barnet. Han synger måske en sjov sang.
19. Jeg kan godt lide at læse. Læsning er dejligt, og man bliver også klogere af det.
20. I judo er det vigtigt at være hurtig. Hurtighed er enormt vigtigt i judo.
21. Jeg elsker at fiske. Verdens bedste tidsfordriv er fiskeri, synes jeg.
22. Man skal straffe forbrydelser, men at henrette folk er en straf, som mange ikke kan acceptere.
23. Johanne er lidt naiv, men jeg kan godt lide hendes naivitet.
24. Hun er rigtig irriterende. Jeg føler en stor irritation når hun snakker.

25. Han var blevet fed, og fedme er et problem.
26. Han var glad for jagt. Han foretrak at jage ænder og sild.
27. Han blev sparket på skinnebenet til fodbold, det var et hårdt spark.
28. Hun var ensom efter mandens død, og ensomhed er svær at leve med.
29. Maskinen har mange funktioner, men de fungerer bare ikke alle sammen.
30. Blomsten duftede sødt, men det var den slags sødme, som gav en kvalme.
31. Han var bitter på verden, og bitterhed ødelagde hans liv.
32. Han levede farligt, men han kunne godt acceptere fare.
33. Han var kun et barn, så det var o.k. at være lidt barnlig.
34. Lægen behandler patienten. Det er en effektiv behandling, mener han.
35. Han var en jaloux ung mand, og hans kæreste havde problemer med hans jalousi.
36. Han var meget romantisk. Han elskede romantik.
37. Kriminalitet er meget udbredt. Især blandt de kriminelle.
38. Det var en kold nat. Han følte kulden helt ind i knoglerne.

39. Han levede af at spille fodbold. Han var en dygtig fodboldspiller.
40. Han sejlede rundt om jorden. Hans jordomsejling varede 19 måneder.
41. Hun vasker tøj hver lørdag. Hendes vaskeri ligger i Vestergade ved siden af bageren.
42. Du skal sgu ikke være så hysterisk. Hysteri er dårligt for dit blodtryk, du.
43. Hvad synes du jeg skal vælge? Det er godt nok et svært valg.
44. Kvinden var let og elegant. Hun bevægede sig med stor lethed og elegance.
45. Han forstår ikke, at det var nødvendigt at komme, men hun siger, at det var en nødvendighed.